

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 30

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 10. 4. 2006

Řízení o odstranění tvrdosti podle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Na řízení o žádosti o odstranění tvrdosti podle § 106 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, je třeba, vzhledem k mezerovitosti právní úpravy tohoto řízení, aplikovat ustanovení § 180 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Správní řád bude, v souladu s § 180 odst. 1 správního řádu, aplikován v případech, kdy to bude pro řízení nezbytné.

Odůvodnění:

Podle § 4 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ministr práce a sociálních věcí může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, a může pověřit správy sociálního zabezpečení, aby odstraňovaly tvrdosti v jednotlivých případech. V ustanovení § 106 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení je uvedeno, že se na řízení o žádosti o odstranění tvrdosti nevztahují obecné předpisy o správním řízení. V tomto ustanovení jsou rovněž upravena určitá pravidla řízení o odstranění tvrdosti. Tvrdost předpisů o sociálním zabezpečení lze odstranit na základě písemné a odůvodněné žádosti občana, v jehož prospěch má být tvrdost odstraněna. V nové žádosti o odstranění tvrdosti nemohou být uplatněny stejné důvody, které již obsahovala žádost původní; při opakování těchto důvodů bude nová žádost odložena a žadatel bude o tomto vyrozuměn.

Při řešení otázky, zda má být na řízení o odstranění tvrdosti podle § 106 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení aplikováno ustanovení § 181 odst. 1 správního řádu, vycházel poradní sbor ze svého závěru č. 3, který se zabývá vztahem mezi ustanovením § 1 odst. 2 a § 180 odst. 1 správního řádu. Z tohoto závěru vyplývá, že podle ustanovení § 1 odst. 2 správního řádu musí ve vztahu ke správnímu řádu zvláštní zákony

stanovit jiný postup. S ohledem na dosavadní judikaturu ústavního soudu není možné, aby byla vyloučena aplikace správního řádu bez dalšího, aniž by zvláštní zákon dostatečně upravil procesní otázky. Ustanovení § 180 odst. 1 správního řádu je ustanovením přechodným, které se vztahuje na zvláštní zákony, které nabyly účinnosti před 1. 1. 2006. Jedná se o nepřímou novelu zvláštních zákonů, která vztahuje subsidiární použití správního řádu na správní řízení, která se vedou podle zvláštních zákonů a jejichž cílem je vydání správního rozhodnutí. Toto ustanovení tedy zasahuje do všech zákonů, které nabyly účinnosti do účinnosti nového správního řádu a které neupravují správní řízení v celém rozsahu nebo které vylučují použití správního řádu, aniž by však v tom kterém konkrétním zákoně byla obsažena adekvátní procesní úprava postupu orgánů veřejné správy odpovídající principu obsaženému v čl. 2 odst. 3 Ústavy, což je i případ řízení o odstranění tvrdosti podle § 106 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

Pokud je podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení prováděno správní řízení, ve kterém má být vydáno správní rozhodnutí o odstranění tvrdosti, bude při něm správní orgán „otázky, jejichž řešení je nezbytné“, v souladu s § 180 odst. 1 správního řádu, řešit podle správního řádu včetně jeho části druhé.

Vzhledem k tomu, že úprava § 106 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení je nedostatečná, bude se v nezbytných otázkách správní řád na základě ustanovení § 1 odst. 2 a § 180 odst. 1 správní řád aplikovat. V uvedeném řízení nejsou například upraveny náležitosti žádosti o odstranění tvrdosti, z tohoto důvodu by měl být aplikován § 45 správního řádu, který náležitosti žádosti upravuje. Rovněž nejsou upraveny náležitosti rozhodnutí, jímž se tvrdost odstraňuje, tudíž by měl být použit § 68 správního řádu.